

Räddningsverket tar emot rapporter om allvarliga olyckor som inträffar vid farliga verksamheter via vakthavande tjänsteman, VT på telefonnummer **054-150 150**.

Så snart den omedelbara rapporteringen gjorts kan fortsatt rapportering göras via Räddningsverkets webbplats **www.raddningsverket.se**. Olyckor och tillbud som rapporteras in till Räddningsverket analyseras och sammanställs i en databas för att lärdomar av de olyckor och tillbud som sker ska återföras till berörda myndigheter och verksamheter.

Avidentifierade sammanställningar presenteras på Räddningsverkets hemsida. Till samma databas rapporteras också olyckor och tillbud som sker med brandfarliga och explosiva varor samt under transport av farligt gods.

Räddningsverkets rapportering till EU-kommissionen

Alla allvarliga olyckor vid farliga verksamheter ska rapporteras till Räddningsverket, som därefter ansvarar för att rapportera vissa av dessa vidare till EU-kommissionen. De olyckor som rapporteras vidare är sådana som inträffat vid en verksamhet som omfattas av Sevesolagen och som uppfyller något av nedanstående kriterier i Seveso II direktivet:

- brand, explosion eller utsläpp av farliga ämnen som motsvarar minst fem procent av tröskelvärdet i lagen (1999:381) eller,
- skador på person eller egendom eller,
- omedelbara skador på miljön eller,
- materiella skador eller,
- gränsöverskridande skador, det vill säga skador som också drabbar annat land än Sverige.

Till kommissionen kan också rapporteras olyckor eller tillbud som medlemsländerna anser är av särskilt tekniskt intresse. En mer detaljerad information om kriterierna återfinns i direktivets bilaga VI.

MARS-databasen

Olycksrapporter från verksamheter som omfattas av Sevesodirektivet finns samlade i kommissionens databas MARS. Från starten i början av 90-talet och fram till idag har medlemsländerna rapporterat över 500 olyckor till databasen. Information om olyckorna finns tillgängliga via <http://mahbsrv.jrc.it> på Major Accident Hazard Bureaus (MAHB) hemsida. För rapporteringen finns fastställda formulär som är uppdelade i en kortfattad och en fullständig rapport. Den kortfattade rapporten skickas av Räddningsverket till kommissionen inom tre månader efter det att olyckan inträffat och ger en översiktlig beskrivning av olyckan och de åtgärder som omedelbart vidtagits med anledning av denna. Den fullständiga rapporten skickas till kommissionen när olycksutredningen är färdig. Denna innehåller till exempel en mer utförlig beskrivning av de ämnen som varit inblandade, olyckans konsekvenser och lärdomar för att förebygga liknande olyckshändelser i framtiden.

I databasen Räddningsverkets integrerade beslutsstöd för skydd mot olyckor (RIB) finns information från MARS-databasen tillgänglig på engelska med svenska ingresser.

Erfarenhetsåterföring

Erfarenheter från inträffade olyckor och tillbud sammanställs och görs tillgängliga via Räddningsverkets hemsida. Inom EU finns en särskild arbetsgrupp som arbetar med att utveckla rapporteringen till MARS-databasen, liksom med analys och erfarenhetsåterföring till medlemsländerna. Räddningsverket deltar i arbetet vilket tillsammans med erfarenheter från svenska olyckor efterhand presenteras på verkets hemsida. Verktyg finns tillgängliga för att underlätta för användare att söka i materialet. Informationen på hemsidan görs tillgänglig med olika behörigheter för användare vid myndigheter, företag och andra som kan ha intresse av erfarenheter från allvarliga olyckor.

Rapportering av olyckor enligt andra lagstiftningar

Olyckor som inträffar vid farliga verksamheter kan även omfattas av rapporteringsskyldighet enligt andra bestämmelser som till exempel Arbetsmiljöverkets föreskrift (AFS 2005:19) om förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor, lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor och miljöbalkens förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

Olycksrapportering

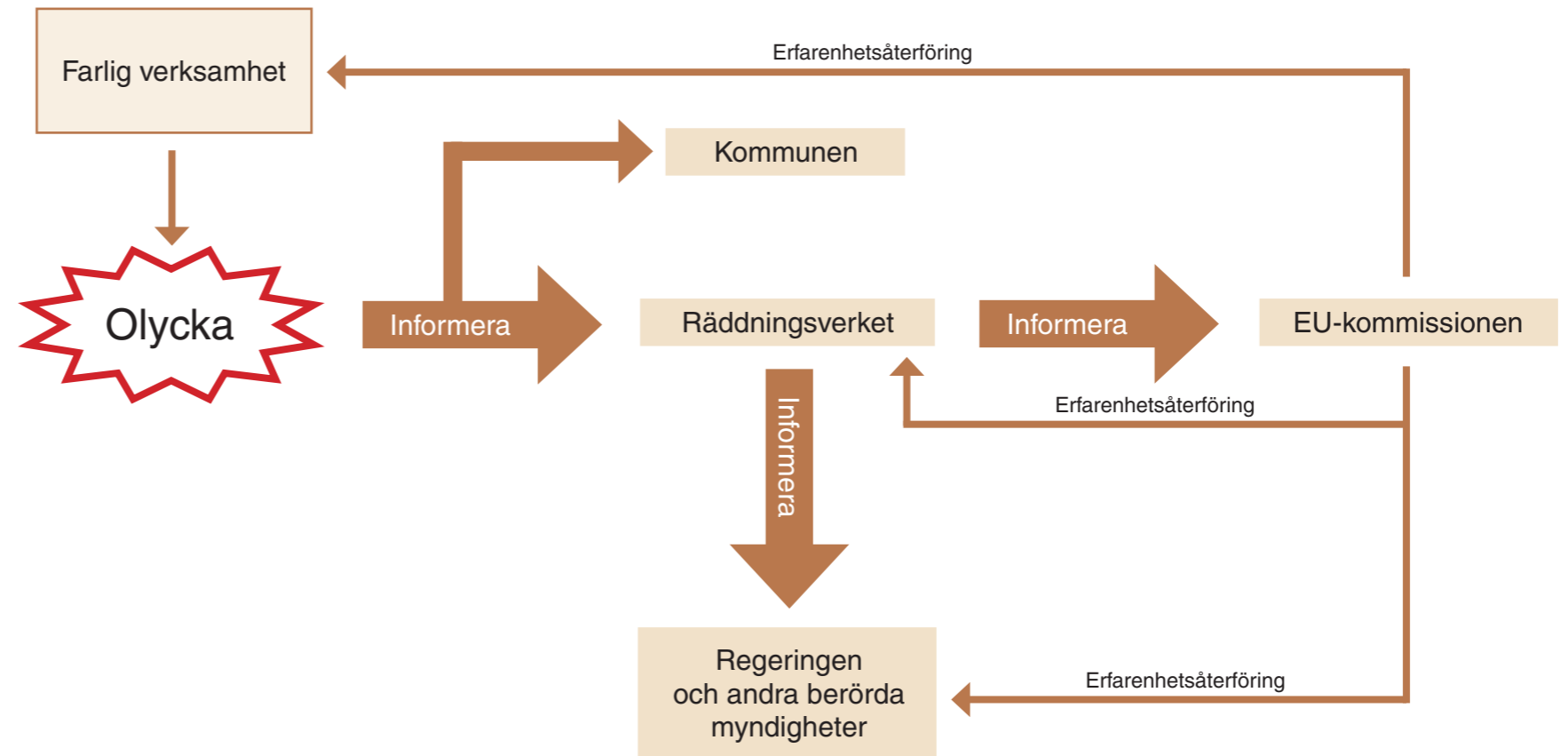
Räddningsverket, 651 80 Karlstad
Tel 054-13 50 00, Fax 054-13 56 00
www.raddningsverket.se

Bakgrund

Denna broschyr beskriver lagstiftningens bestämmelser om rapportering av olyckor, samt vilka roller och skyldigheter ägare/verksamhetsutövare och myndigheter har i samband med rapporteringen. Den beskriver också Räddningsverkets rapportering av olyckor till EU-kommissionen med anledning av det så kallade Seveso II direktivet – Rådets direktiv 96/82/EG om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår. Detta antogs 1996. Sverige har överfört Seveso II direktivet till svenska regler. Den del av direktivet som behandlar olycksrapportering har införts i lag (2003:778) och förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.

Räddningsverket har meddelat allmänna råd och kommentarer om skyldigheterna vid farlig verksamhet (SRVFS 2004:8).

I broschyren avser vi med allvarliga olyckor sådana olyckor som kan orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön som inträffar vid en anläggning som omfattas av bestämmelser i 2 kap 4 § LSO eller att en överhängande fara för en sådan olycka förelegat.

Var återfinns bestämmelserna?

De bestämmelser som beskrivs i denna folder återfinns i sin helhet i

- lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)
- förordning (2003:789) om skydd mot olyckor (FSO)
- lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).
- förordning (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Bestämmelserna om rapportering av allvarliga olyckor finns i 2 kap 4 § och 4 kap 35 § FSO. Genom den sistnämnda paragrafen har Sverige infört skyldigheten enligt det så kallade Seveso II direktivets artiklar att vidare-rapportera vissa särskilt allvarliga kemikalieolyckor till kommissionens databas Major Accident Reporting System (MARS).

Kommunen utövar tillsyn över bestämmelserna i lagen om skydd mot olyckor. Anläggningar som omfattas av bestämmelserna i 2 kap 4 § LSO, så kallad farlig verksamhet, berörs i vissa fall även av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). Länsstyrelsen är operativ tillsynsmyndighet för Sevesolagen och bör därför informeras om de allvarliga olyckor och tillbud som sker vid dessa verksamheter.

Syftet med bestämmelserna är att samla erfarenheter från olyckor som underlag för verksamhetsutövares och myndigheters arbete med att förebygga och begränsa skadorna av allvarliga olyckor vid dessa verksamheter. För verksamheter som omfattas av Sevesolagen sker erfarenhetsutbytet på Europeanivå.

Vilka verksamheter omfattas av bestämmelserna?

Skyldiga att rapportera olyckor är de farliga verksamheter som omfattas av 2 kap 4 § LSO, det vill säga där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön.

Vad är en farlig verksamhet?

Med farlig verksamhet menas anläggningar där verksamheten i sig har en sådan inneboende fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön.

Länsstyrelsen beslutar efter samråd med kommunen vilka verksamheter som omfattas av skyldigheterna enligt 2 kap 4 § LSO.

Räddningsverket har gjort tolkningen att samtliga verksamheter som omfattas av Sevesolagen också omfattas av bestämmelserna i 2 kap 4 § LSO. Förutom de verksamheter som omfattas av Sevesolagen bör följande typer av anläggningar också vara aktuella:

- Kärntekniska anläggningar, enligt definitionen i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.
- Anläggningar som hanterar farliga varor eller ämnen. Förutom verksamheter som omfattas av Sevesolagen kan det även finnas andra anläggningar som hanterar farliga varor eller ämnen i en sådan omfattning att de bör omfattas av skyldigheterna vid farlig verksamhet.
- Dammar med en sådan uppdämd vattenvolym eller som innehåller föroreningar i en sådan mängd att allvarliga skador på människor eller i miljön kan uppstå vid dammbrott.
- Gruvor med pågående gruvdrift där det finns risk att allvarliga skador kan uppstå på människor till följd av ras eller annan olycka.
- Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap 9 § luftfartslagen (1957:297).

Rapportering av allvarliga olyckor till Räddningsverket och kommunen

Då en allvarlig olyckshändelse inträffar vid en verksamhet som omfattas av 2 kap 4 § LSO, ska anläggningens ägare eller verksamhetsutövaren på anläggningen informera kommunen och Räddningsverket om händelsen. Informationen sker i två steg, där den första delen av informationen ska lämnas omgående och innehålla följande uppgifter:

- omständigheterna kring olyckshändelsen eller den befarade olyckshändelsen,
- vilka farliga ämnen som finns i anläggningen och som kan orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön och om några av dessa ämnen läckt ut,
- de uppgifter som finns tillgängliga för att möjliggöra en bedömning av följderna för människor och miljö, samt
- vilka räddningsåtgärder som vidtagits.

Så snart det kan ske ska också information lämnas om:

- vilka sanerings- och restaureringsåtgärder som planeras för att begränsa följderna, samt
- vilka åtgärder som planeras för att förhindra att en olyckshändelse inträffar igen.